

Referanser: KM 09/19, KM 22/21

Arkivsak: 22/01247-20

Saksdokumenter:

KR 20.1/23 Vedlegg: Kirkelig tjeneste i samfunnsinstitusjoner

Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner

Sammendrag

Kirkemøtet vedtok i KM 09/19 punkt 4 blant annet: «Kirkemøtet ber Kirkerådet om å gjennomgå bevilgningene til og organiseringen av spesialprestetjenesten (...)». Arbeidet har tydeliggjort behovet for en overordnet strategi på feltet. Utviklingen i tros- og livssynsfeltet og endrede relasjoner mellom staten og Den norske kirke fordrer en helhetlig gjennomtenkning og vurdering av kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjonene. Denne saken beskriver situasjonen og foreslår en strategi for kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner. Formålet er å tydeliggjøre for ansatte, institusjonene og samfunnet hvordan kirken forstår disse tjenestene, og å gi retning for en videre prioritering og satsing. Utredningen «Kirkelig tjeneste i samfunnsinstitusjoner» har vært sentral for utviklingen av saken og ligger vedlagt. Kirkemøtets vedtak i denne saken vil videre tas inn i arbeidet med kirkelig organisering og med bevilgninger til spesialprestetjenesten.

Forslag til vedtak

Kirken skal være til stede for mennesker i ulike livssituasjoner. Tjenesten ved samfunnsinstitusjoner er en sentral del av oppdraget som landsdekkende folkekirke. Kirkemøtet vil:

- at kirkens tjeneste på samfunnsinstitusjoner fortsatt skal være sentral for kirkens selvforståelse
- at tjenesten i samfunnsinstitusjonene skal bidra til å ivareta det enkelte menneskets tros- og livssynsmessige integritet og verdighet
- at tjenesten i samfunnsinstitusjoner skal være en integrert del av kirkens arbeid over hele landet
- at Den norske kirke skal styrke helhetlig koordinering og fagutvikling av tjenesten i samfunnsinstitusjoner
- videreutvikle dialogen om et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud i de ulike samfunnsinstitusjonene, til beste for mennesker som kommer i kontakt med tjenesten

Saksorientering

Bakgrunn

Denne saken omfatter Den norske kirkes tjeneste i samfunnsinstitusjoner. Med samfunnsinstitusjoner menes i denne saken helsesektoren, kriminalomsorgen, Forsvaret og universitets- og høyskolesektoren. Tjenesten ved samfunnsinstitusjoner er ofte assosiert med prestedtjeneste, men er i praksis bredere faglig sammensatt. De som har hele eller en fast del av sin stilling knyttet til institusjonene, er i all hovedsak prester og diakoner, og denne saken har hovedvekten på disse. Samtidig er det viktig å huske at også bredden av lokalt ansatte bidrar inn i lokalkirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner, i tillegg til at frivillige er involvert.

Den norske kirke: Norges største sivilsamfunnsaktør

Siden slutten av 1800-tallet har sivilsamfunnets organisasjoner vært sentrale i utviklingen av velferdssamfunnet og velferdsstaten. Det norske samfunnet er vokst fram som et samspill mellom offentlige myndigheter, næringsliv og et bredt og mangfoldig sivilsamfunn. Store endringer i samfunnet rundt institusjonene og menneskene som har sin tjeneste der, påvirker også kirken. Krig og klimautfordringer, pandemi, polarisering og økende politisk uro utfordrer mennesker på tvers av landegrensene. Økt innvandring endrer demografien, og kombinasjonen av et større religiøst mangfold og generell sekularisering påvirker den enkeltes tro og livssyn. Samtidig blir religion ofte ansett som noe privat og litt irrelevant i en samfunnskontekst. Dermed ser mange, inkludert beslutningstakere, i mindre grad hvilket potensiale religion har for å være en fellesskapsbyggende og positiv samfunnskraft.

I tillegg til dette er også relasjonen mellom kirke og stat endret. Samfunn og kirke er blitt mer bevisste på hvordan religion mobiliserer og forsterker samfunnsmessige strømninger. Tros- og livssynsåpenhet er viktig for å bygge et godt samfunn. I denne utviklingen har Den norske kirke vært en viktig bidragsyter, også gjennom sin erfaring fra samarbeidet med landets institusjoner.

Samarbeid med samfunnsinstitusjonene

Den norske kirkes oppdrag er å være en landsdekkende folkekirke, og alle mennesker i Norge skal ha tilgang til kirkens tjenester gjennom soknet de bor i. De fleste av landets kommuner har sykehjem og helsehus. Disse har som regel godt etablert samarbeid med det lokale soknet. Samtidig lever mange i perioder utenfor denne geografiske sammenhengen, og da i tilknytning til offentlige eller private institusjoner: sykehus, fengsler, læresteder eller Forsvaret. Den norske kirke uttrykker i sin strategi (KM 22/21) at «Kirken er der livet leves». Arbeidet i samfunnsinstitusjoner bidrar til at kirken oppnår dette strategiske målet.

Samarbeidet mellom Den norske kirke og slike samfunnsinstitusjoner har en lang historie. Tjenesten har røtter både i kongens feltprester og feltbiskoper under kristningen av Norge, og i klostervesenet og hospitalene som ble drevet av det. Etter reformasjonen ble samfunnsinstitusjonene gradvis utbygd, og det var i stor grad menighetsprester som hadde tjeneste ved disse. Fra siste halvdel av 1800-tallet ble det etablert flere diakonale institusjoner med en sterk kirkelig tilknytning. På 1900-tallet kom den kirkelige tjenesten i form av egne, spesialiserte, stillinger og tjenesten ved samfunnsinstitusjonene ble profesjonalisert.

Den norske kirkes forståelse av sitt samfunnsoppdrag innebærer nærvær, kompetanse og faglig samarbeid ved landets helseinstitusjoner, læresteder, fengsler

og i Forsvaret. Kirkelig tjeneste i denne sammenhengen er å være tilgjengelig for samtaler og sjelesorg, tilby gudstjenester og kirkelige handlinger, veilede ansatte og delta i tverrfaglige team og komiteer. Den erfaring og kompetanse som skapes i dette samarbeidet bidrar til utvikling både av institusjonene og kirken, til beste for mennesker som tjenestene er i kontakt med. Samtidig er det avgjørende med en bevissthet om at kirken er gjest ved institusjonene og må forholde seg til institusjonslogikk, sikkerhet, systemer og institusjonens fagfelter.

Kirkelig tjeneste i samfunnsinstitusjoner har vært tematisert ved flere anledninger i Den norske kirke de senere årene. Parallelt med de juridiske endringene knyttet til Den norske kirke som eget rettssubjekt, utarbeidet staten et grunnlag for sin tros- og livssynspolitikk. Grunnloven § 16 slår blant annet fast at alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse og at Den norske kirke forblir Norges folkekirke. NOU 2013:1 Det livssynsåpne samfunn, som også behandlet tros- og livssynstjeneste i offentlige institusjoner, var en del av bakgrunnen for Stortingsproposisjon 130 L (2018–2019) - Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven). Gjennom denne er det livssynsåpne samfunnet nedfelt i loven og politikerne har forpliktet seg på det. Stortingsmeldingen beskriver to dimensjoner ved et livssynsåpent samfunn: At samfunnet skal gi rom for tros- og livssynsutfoldelse, og en anerkjennelse av at Norge er et flerreligiøst samfunn og at enhver borger har tros- og livssynsfrihet. «Et livssynsåpent samfunn anerkjenner at mennesker har et behov for å søke mening i tilværelsen, og at dette er noe mennesker skal ha full frihet til å gjøre.»¹ At samfunnet er livssynsåpent, ikke livssynsnøytralt, innebærer en anerkjennelse av den positive verdien av tro og livssyn, og at det på ulike samfunnsarenaer skal være rom for tro og livssyn.

Kapittel 10 i stortingsmeldingen omhandlet tros- og livssynsutøvelse i offentlige institusjoner og i helse- og omsorgstjenestene. Her påpekes det blant annet at «Mennesker som på grunn av militærtjeneste, soning eller sykdom, ikke kan delta i tros- og livssynssamfunnenes ordinære virksomhet, bør så langt det lar seg gjøre, ha tilgang på tros- og livssynsbaserte tjenester i tråd med sin tro eller sitt livssyn».² Også på det enkelte fagfelt er retten til tilgang på tros- og livssynsbetjening fastslått. Rundskriv I-6 Rett til egen tros- og livssynsutøvelse uttrykker blant annet at «Alle som er avhengige av kommunale helse- og omsorgstjenester skal få tilrettelegging og bistand for å kunne utøve sin tro og sitt livssyn».³ Straffegjennomføringsloven § 23 slår fast at Kriminalomsorgen skal gi innsatte i fengsler mulighet til å utøve religion og livssyn.⁴

Med stortingsmeldingen og ny trossamfunnslov, og med bakgrunn i arbeidet som er gjort ved institusjonene i mange år, har Den norske kirkes tjeneste i samfunnsinstitusjonene samlet sett i dag en sterk samfunnsmessig legitimitet, forankret politisk, juridisk og kulturelt.

Omfang

¹ Prop 130 L (2018-2019) – Lov om tros- og livssynssamfunn, side 11

² Prop 130 L (2018-2019) – Lov om tros- og livssynssamfunn, side 115.

³ Se I-6/2009 Rett til egen tros- og livssynsutøvelse - regjeringen.no

⁴ «Norsk kriminalomsorg følger de anbefalte fengselsreglene fra Europarådet, hvor de innsattes religionsfrihet er berørt: «29.1 De innsattes religions- og livssynsfrihet skal respekteres. 29.2 Fengselsregimet skal så langt det lar seg gjøre tillate de innsatte å praktisere sin religion og å følge sitt livssyn, å overvære gudstjenester eller møter ledet av godkjente representanter for vedkommende religion eller livssyn, å få besøk av slike representanter for sin religion eller sitt livssyn og å være i besittelse av bøker eller litteratur om sin religion eller sitt livssyn». NOU 2013:1, s. 170.

Den norske kirkes tjeneste på samfunnsinstitusjoner er preget av ulike organiseringer og arbeidsgivere. Noen av tjenestene er organisatorisk en del av rettssubjektet Den norske kirke, mens andre er videreført i staten eller som del av statlig foretak. I tillegg kommer tjenester organisert i kommunal eller privat regi.

Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner kan deles i to: Den ene delen skjer ved lokalkirkens samarbeid med samfunnsinstitusjoner, som helsehus, alders- og sykehjem. Den andre skjer ved at vigslet personell er ansatt ved samfunnsinstitusjoner og har sin primære tjeneste knyttet til institusjonen. Denne saken har sin hovedvekt på sistnevnte.

Vigslet personell som er deltids- eller fulltidsansatt i samfunnsinstitusjoner, kan igjen deles i to. Den første gruppen er tilsatt ved samfunnsinstitusjonen og har tilsyn fra Den norske kirke:

- I helsesektoren er det i underkant av 100 prester og 8 diakoner. Flertallet av disse, cirka 70, er ansatt i offentlige helseforetak. De øvrige er tilsatt ved private diakonale sykehus, sykehjem eller direkte tilsatt i en diakonal organisasjon. I institusjoner med flere kirkelige stillinger vil det som regel være en intern struktur hvor en av stillingene er tillagt et ledende ansvar, noen steder også ved at prest og diakon danner kompletterende team. Det finnes imidlertid ingen nasjonal struktur for denne gruppen organisert av arbeidsgivere eller av Den norske kirke. Tilsyn skjer ved biskopen i det bispedømmet der institusjonen ligger.
- I Forsvaret er det 48 prester, i tillegg til 30 prester som tjenestegjør på deltid i Heimevernet. 76 av disse er fra Den norske kirke, og Oslo biskop har tilsyn med disse. Forskrift om tros- og livssynstjeneste i Forsvaret fastsetter at feltprester eller tilsvarende skal ha autorisasjon, tilsyn og utføre tjenesten i samsvar med vedkommendes tros- eller livssynssamfunn.⁵ Det fastsettes også at det skal inngås samarbeidsavtale med tros- og livssynssamfunnene. Slik avtale er inngått med Den norske kirke.
- Ved private teologiske og diakonale høyskoler er det tilsatt 6 studentprester. Sjømannskirken har 4 studentprester og 1 studentdiakon rettet inn mot norske studenter som studerer i utlandet.

Den andre gruppen er tilsatt i Den norske kirke med samfunnsinstitusjonen som arbeidssted, og fordeler seg på to typer institusjoner: fengsler og studiesteder.

- I Kriminalomsorgen er det 34 stillinger: 24 heltid og 10 deltid. Utover nevnte forhold i straffegjennomføringsloven, understreker Kulturdepartementets felles rundskriv om tros- og livssynsmessig betjening i fengslene ansvaret for å gi innsatte mulighet til å utøve sin religion eller sitt livssyn⁶. Innsatte skal ha mulighet til å delta i gudstjenester, søke sjelesorg eller motta andre religiøse eller livssynsmessige tjenester så langt dette ligger innenfor rammene av straffegjennomføringen. Dette er ett av premissene for Den norske kirkes tjeneste i fengslene, og Kirkemøtet har vedtatt en egen tjenesteordning for fengselsprester.⁷ Før 2017 fulgte det med bevilgninger til fengselsprester når nye fengsler ble etablert, men fra 2017 er det opp til Den norske kirke selv å vurdere antall fengselsprestestillinger. På bakgrunn av tildelt rammebeløp til

⁵ Fastsatt ved kgl.res. 20. des. 2018

⁶ Se Rundskriv V-13B/2009: Samarbeid om tros- og livssynstjenester i fengsel - regjeringen.no

⁷ Se <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2016-04-11-1813>

hvert bispedømmeråd fastsetter bispedømmerådet antall årsverk og intern fordeling. Gjennom dette møtes nasjonale statlige samfunnsinstitusjoner og regionale prioriteringer av stillinger i bispedømmene i Den norske kirke.

- I universitets- og høyskolesektoren er det 28 prestestillinger fordelt på heltid og deltid. Disse betjener ca. 290 000 studenter fordelt på 89 studiesteder. Av de 28 prestestillingene er 21 stillinger, fordelt på 19 årsverk, tilsatt av Den norske kirke. Noen av stillingene er deltidsstillinger som kombineres med jobb som menighetsprest, andre er heltidsstillinger som betjener studiesteder spredt rundt i hele bispedømmet, andre igjen er heltidsstillinger på ett studiested. Stillingene har ulik finansiering: fullfinansiering fra Den norske kirke, delvis finansiering fra institusjonen, og i ett tilfelle medfinansiering fra studentskipnaden. Også her er det bispedømmerådene som utfra tildelt rammebeløp fastsetter antall årsverk. Studentprestene er avgjørende for at Den norske kirke skal være tilgjengelig for gruppen 18 til 30, hvor den store bredden av kirkens medlemmer i liten grad oppsøker aktiviteter i lokalkirken.

Totalt har Den norske kirke om lag 210 personer i vigslede stillinger i landets samfunnsinstitusjoner. Dette utgjør i underkant av 200 årsverk. Organisering, finansiering og tilsynsordning varierer både mellom sektorene og også dels innenfor den enkelte sektor. I tillegg til dette kommer som nevnt den tjenesten som ansatte i lokalkirken gjør på institusjoner som del av sitt arbeid i soknet.

Den norske kirkes tjeneste i samfunnsinstitusjonene har samlet sett i dag en samfunnsmessig legitimitet, forankret politisk, juridisk og kulturelt. Den nevnte stortingsmeldingen og ny trossamfunnslov, annen lovgivning og rundskriv for flere av sektorene og arbeidet som skjer på institusjonene, er et uttrykk for dette. Samtidig utfordres legitimiteten til kirkens tjeneste på samfunnsinstitusjoner jevnlig. I mange samfunnssektorer utforskes det hva det innebærer å være et livssynsåpent samfunn. Usikkerhet, sjenanse og manglende kompetanse på tro og livssyn kan bidra til at de ansvarlige for ulike sektorer ikke åpner for tro og livssyn. Fra ulike leire argumenteres det for at det kun er den eksplisitte og formulerte troen som er reell tro. I ulike sektorer kan også enkeltpersoner eller grupper føre kampanjer for det livssynsnøytrale framfor det livssynsåpne. Mange steder er det en sjenanse knyttet til religion og livssyn, og en manglende kompetanse. Den norske kirkes tjeneste i samfunnsinstitusjonene utfordres også konkret: I Oslo kommune er det flere ganger foreslått å legge ned sykehjemsprestetjenesten, og fra 2011 til 2021 ble denne prestetjenesten i Oslo kuttet med en tredjedel. Med endringen fra Forsvarets feltprestkorps til tros- og livssynskorps ble det færre presteårsverk. I 2021 var det omfattende debatt knyttet til om Den norske kirkes studentprester skulle få ha lokaler på NTNUs studiesteder. For at rettighetene til tros- og livssynsbetjening skal ha betydning, og for at tjenestene i samfunnsinstitusjoner fortsatt skal ha legitimitet, må Den norske kirke ha en tydelig strategi for sitt bidrag inn i denne sammenhengen.

Strategi for kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner

Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner skal fortsatt være sentral for kirkens selvforståelse

At samfunnet er livssynsåpent, innebærer blant annet at det på ulike samfunnsarenaer skal være rom for tro og livssyn. Den norske kirke uttrykker i sin strategi (KM 22/21) at «Kirken åpner rom for tro» og at «Kirken er mer for flere». Tjenesten på samfunnsinstitusjoner bidrar til å åpne disse rommene for flere; for

bredden av folkekirken og for alle andre som ønsker samtale med kirkelig personell. Kirken tar på denne måten en plass i det livssynsåpne samfunn som en landsdekkende og diakonal folkekirke, til tjeneste for mennesker uavhengig av bosted og livssituasjon. Å være folkekirke innebærer å ville bidra til å bygge lokalsamfunn og storsamfunn, og å være til tjeneste for mennesker uavhengig av medlemskap i tros- og livssynssamfunn. Alle er velkommen til samtale og sjelesorg, og kirkens oppgave er å møte alle mennesker der de er, både konkret og i sin livssituasjon. Kirkens oppdrag er det samme også når samfunnet endres. Kjennskapen til kirken er synkende, og det norske samfunnet har blitt mer mangfoldig når det gjelder tro og livssyn. Kirken vil fortsette å stille Jesu spørsmål: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?». Historisk har tjenesten på samfunnsinstitusjon vært sentral for kirkens selvforståelse, og det skal den fortsatt være. Slik vil kirken bidra til at mennesker ved institusjonene har tilgang på samtale, sjelesorg og sakramenter.

Tjenesten i samfunnsinstitusjoner skal bidra til å ivareta det enkelte menneskets tros- og livssynsmessige integritet og verdighet

De ulike samfunnsinstitusjonene har ansvar for å ivareta brukernes religionsfrihet. I tillegg er det som nevnt i flere av sektorene lovverk og rundskriv som betjeningen som brukerne av institusjonen har rett til å motta.

Den norske kirke ønsker å bidra i dette. Å være det største trossamfunnet i et livssynsåpent samfunn stiller særlige krav til tydelighet på oppdrag, kompetanse og vilje til samarbeid. Kirkens arbeid ved samfunnsinstitusjoner innebærer å bruke kompetanse og dømmekraft til å bidra til et livssynsåpent samfunn og øke bevisstheten om rettigheter og lovverk som verner og styrker menneskers tros- og livssynsmessige integritet og verdighet. Det er avgjørende at denne kompetansen finnes integrert i institusjonene, som en del av det faglige arbeidet med å møte og ivareta hele mennesker på institusjonene. Kirkelig personell tilfører institusjonene faglighet på tros- og livssynsfeltet som styrker institusjonenes arbeid. Kirken ønsker å bidra til at institusjonene utvikler et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud som er bredere enn kirken, men hvor Den norske kirke som folkekirke og det største trossamfunnet har en sentral plass. Den norske kirke skal stå for en livssynsåpen grunnholdning og bidra til å legge til rette for pasienters, brukeres, innsattes, soldaters og studenters likeverdige rett til utøvelse av tro og livssyn.

I Den norske kirkes tjeneste i institusjonene skal det enkelte menneskets tros- og livssynsmessige integritet og verdighet skal være grunnleggende. Derfor omfatter kirkens tjeneste også å tilrettelegge for andre. I mange institusjoner er det naturlig at Den norske kirke har et koordinerende ansvar for tjenester knyttet til tro og livssyn. Uavhengig av om kirkelig personell har en koordinerende rolle, innebærer tjenesten i institusjonene å samhandle med andre tros- og livssynssamfunn og å bidra til at institusjonene på denne måten blir livssynsåpne.

Tjenesten i samfunnsinstitusjoner skal være en integrert del av kirkens arbeid over hele landet

Tjenesten i institusjonene og møtene som disse innebærer, har en verdi i seg selv, uavhengig av videre kontakt. Samtidig er det en ressurs for mennesker som kommer i kontakt med kirken i institusjonene at den er til stede over hele landet. Den norske kirkes primære tjenester tilbys gjennom soknet. En god erfaring med kirkens tjeneste når man er utenfor sitt lokalsamfunn, kan styrke tilhørigheten til lokalkirken når man ikke lenger er tilknyttet institusjonen. Det innebærer mulighet for oppfølging og videre kontakt med kirken. Lokalkirken er et sted for å knytte relasjoner, finne hjelp og støtte og bidra som samfunnsborger. Mennesker som er i kontakt med Den norske kirke skal få oppleve at det er en sammenheng mellom kirken på samfunnsinstitusjoner og de kirkelige tjenestene i lokalkirken. En slik sammenheng er i tråd med Samhandlingsreformens tenkning om sammenhengen mellom statlige og kommunale helsetjenester. Også kriminalomsorgens arbeid med rehabilitering har samme mål. Å skape denne sammenhengen i kirken, forutsetter bevissthet og strategisk arbeid fra kirkelig ansatte både i institusjonene og i lokalkirken.

Den norske kirke skal ha en helhetlig nasjonal fagutvikling og koordinering av tjenesten på samfunnsinstitusjoner

Oppfølging av tjenestene i samfunnsinstitusjonene er i dag fordelt på ulike nivåer i Den norske kirke. Lokalkirken følger opp tjenester på institusjoner i soknet som ikke har annen kirkelig betjening. Prost er nærmeste leder for spesialprester ansatt i Den norske kirke. Bispedømmerådene forvalter midler til prestestillinger og tilskudd til diakonstillinger, og gjør dermed også vurderinger i samråd med institusjonene av hvorvidt det skal lyses ut stilling som diakon eller prest., og kan dermed Det er en logikk i oppfølgingen på ulike nivåer, og samtidig skaper dette et behov for koordinering og helhetlig fagutvikling. Ansatte i tjenesten i samfunnsinstitusjonene erfarer i ulik grad at det faglige utviklingsarbeidet i prostiet er relevant for egen tjeneste. Flere uttrykker behov for faglig oppfølging på nasjonalt nivå.

Den norske kirke vil derfor styrke faglig utvikling og koordinering av feltet på nasjonalt nivå. En styrket faglig utvikling og koordinering gir også økte muligheter for å skape faglige sammenhenger med Den norske kirkes øvrige tjeneste. Erfaringene med samtale, sjelesorg, sakramentsforvaltning og forkynnelse ved institusjonene er relevante for andre prester og diakoners arbeid med det samme. Tverrfaglighet og synergier er alltid viktig, og kirken tjener mye på å la de ulike tjenestene berike hverandre. Dette kan utfordre og bidra til å utvikle språk, teologi og selvforståelse for kirken. Det kan også utfordre lokalkirken til å finne sin strategi, plass og funksjon i de samme samfunnsendringene som landets institusjoner står i.

Dialogen om et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud i de ulike samfunnsinstitusjonene skal videreutvikles til beste for mennesker som kommer i kontakt med tjenesten

Myndigheter og samfunnsinstitusjoner må forholde seg til et økende tros- og livssynsmangfold. Med dette følger en rekke problemstillinger, Den norske kirke utfordres og det oppstår offentlig debatt. Saker knyttet til Den norske kirkes plass på

studiesteder, i sykehjem og i Forsvaret gir behov for en helhetlig oppfølging fra kirkens side.

Samtidig gjør den nevnte ansvarsfordelingen at oppfølgingen fra kirkens side kan bli fragmentert. Utfordringen forsterkes ved at enhetene i alle fire sektorer i mange tilfeller er større enn bispedømmene i Den norske kirke. NTNU har i dag studiesteder i Nidaros, Møre og Hamar bispedømmer, flere andre institusjoner i universitets- og høyskolesektoren går på tvers av bispedømmer. Videre har Norge fire helseforetak og Kriminalomsorgen er delt i fem regioner. Av de fire sektorene er særlig helsevesenet komplisert, med mange ulike institusjoner og med stor grad av spesialisering. Dette fordrer at Den norske kirke er tilgjengelig for tett dialog med helsevesenet om tros- og livssynsbetjening. Kun når det gjelder Forsvaret er tilsynet samlet hos én biskop. Dette medfører en risiko for at det blir en manglende helhet og sammenheng i Den norske kirkes samarbeid med institusjonene. Det er behov for en samlet oppfølging også av relasjonen til andre samfunnsinstitusjoner.

Med en slik samlet oppslutning kan Den norske kirke ta tydeligere initiativ overfor sentrale politiske myndigheter og ledelsen i de ulike sektorene, for å tematisere hvordan det kan videreutvikles et relevant og tilpasset tros- og livssynstilbud som er bredere enn Den norske kirke, men hvor Den norske kirke som folkekirke og det største trossamfunnet vil spille en helt sentral rolle. I denne kontakten vil kirken løfte den positive verdien av tro og livssyn i det norske samfunnet, og arbeide for den enkeltes rett til tros- og livssynsbetjening. På denne måten vil Den norske kirke ha en konstruktiv og fremoverlent funksjon i utviklingen av det livssyns åpne samfunn, inkludert å bidra i utviklingen av et tros- og livssynsmangfoldig tilbud i institusjonene.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Mange av vedtakspunktene i saken peker retning for kirkens tjeneste på samfunnsinstitusjoner innenfor dagens ressurser. Dagens stillinger i rettssubjektet, henholdsvis 34 i kriminalomsorgen og 21 knyttet til studiesteder. En helhetlig nasjonal oppfølging av tjenesten på samfunnsinstitusjoner vil innebære behov for noe økning i administrative ressurser på nasjonalt nivå. Dette vil like fullt kunne gjøres ved en omprioritering innenfor dagens stillinger. Dersom det skal etableres flere fysiske møteplasser for ansatte på ulike institusjoner, vil dette gi behov for budsjettmidler. En bedre koordinering kan imidlertid også ivaretas med en hovedvekt på digitale møteplasser.